

ملا نصر الدين

№ 22 Qiyməti 12 qəpik.

МОЛЛА НАСРЕДИНЪ

Цена 12 к. № 22

Peterburqda ruhanilər yığıncağına dair

Litoq. S.Bixova.

Gətiricilər - Cənab vəzir! Təzə, yaxşı mallarımız var, alarsınız mı?

- Yox qardaşlar, sizin mallarınız indinin modası deyil, xərcimizə gəlməz.

- Хороший товар.

- О. Нет товар не модный, принять не можемь.

Adres: Tiflis, Davidov küçəsi nömrə 24.
 Адресь: Тифлись, Давидовская, 24.
 Телеqram üçün: Тифлись, "Молла Нəsrəddин".
 Для телеграмм: Тифлись, "Молла Нəsrəddин".

Подписная цена:
 На годь - 6 руб.
 6 месяц - 3 р. 50 к.
 3 месяц - 2 р.
 1 месяц - 40 к.
 Адрес dəyişmək haqqı 3 dənə 7 qəpiklik markadır.

Qafqazda və Rusiyada
 12 aylığı - 6 manat

"-----" 6 aylığı - 3 manat yarım
 "-----" 3 aylığı - 2 manat
 "-----" 1 aylığı - 40 qəpik
 Əcnəbi məmləkətlərdə 12 aylığı - 7 manat
 "-----" 6 aylığı - 4 manat

Tək nüxsəsi idarəmizdə 10 qəpik, özgə şəhərlərdə 12 qəpik.

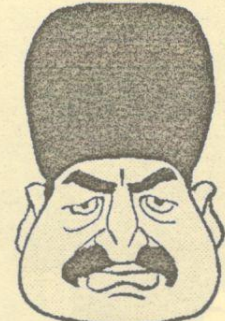
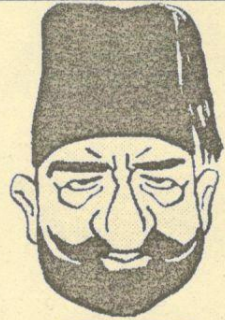
METRİK ŞƏHADƏTNAMƏSİ

Hər kəs dürüst statistika saxlaya və yaxşı diqqət ilə hesab eliyə görər ki, hər il Tiflisə Bakıdan, Gəncədən, Şəkiddən, Şirvandan, İrəvandan, Qarabağdan və sair Qafqaz şəhərlərindən yüz minlərlə cibləri dolu müsəlman qardaşlar gəlib bir neçə gün eys-ışrətə məşğul olub sonra lat-lüt zəvvəri-imam Riza qalıb.

Kimisi borclu bir növ kələk ilə əkilib, kimisi dəxi teleqraf ilə evindən pul gətirdib düşdüyü mehmanxananın hesabını kəsib əli qoynunda, boynu çiyində çıxıb min həsrət ilə üz qoyur vətəninə və gedib üzüqoylu düşür böyrü üstə yat ki yatasan.

Bu müsəlman qardaşların Tiflisə səfərləri və bunların bu şəhərə şad gəlib qəmgin getməkləri neçə şəqqdən xali olmur, neçə səbəblər olur ki, bunları biixtiyar bu şəhərin səfərinə vadar və məcbur edir. Əgər bir parası şəfqət bacılarının ziyarətinə gəlirlərsə, bir hissəsi Ə.Ə. vurdurmağa və bəzi iraq dindən, məzhəbdən naxçıvanlılar kimi mülklərini "zemelni" banka zaloq qoymağa, bir çoxusu dəxi idareyiruhaniyyədən metrik şəhadətnaməsi çıxartmağa gəlirlər.

Məsələn, bir müsəlman qardaş ki, istəyir ya oğlunu, qızını yainki, qardaşını, bacısını rus şkolalarının birisinə qoysun labüd gərək onun metriki ola.

Yəni onun doğulmasına şəhadət oluna ki, filankəsin qızının bətnindən və filankəsin oğlunun sülbündən Axund Molla İmamverdi axundun kəndiyi şər'i kəbinin mövcibi ilə filan tarixdə filan vücut dünyaya qədəm qoyubdur ki, özü əsil hələlzadə və nəslə dəxi böyük bir dudmanə mənsubdur. Çünki Rusiyada istər xristian olsun və ya qeyri xristian kəbinsiz və saxlamadan doğulan uşağı bic və atasız adlandırır onə metrik vermək şiddətli surətdə qadağandır.

Mən çox-çox adamlar ilə görüşürəm və soruşuram ki: filankəs! Nə əcəb, alverinizin şirin vaxtında və başınızın qarışıq vədəsində Tiflisə qədəmi-rəncə buyurubsunuz. Cavab verirlər ki, İdareyi-ruhaniyyədə işimiz var gəlmişik metrik çıxardağ. Və çox vaxt rastıma çıxan bir qərib şəxs görürsən utana-utana məni dayandırır soruşur ki, "Qardaş! Sən Həzrət Abbas, sən Qərib İmam Riza, şeyxülislam idarəsi hardadır, onu mənə bir nişan ver!" Və çoxları dəxi gilayə edirlər ki: "Keçən il ərizə verib idareyi-ruhaniyyədən metrik istədim, vaxtında gəlib çıxmadı, uşağım dərstdən qaldı. İndi labüd laəlac qalib işlərimi üst-üstə töküüb gəlmişəm ki, bəlkə başıma burada bir əlac eyləyim!"

Mən əvvəl elə müləhtizə edirdim ki, Allah eləməmiş idareyi-ruhaniyyədə müsəlman uşaqlarının oxumaqlarına o qədər əhəmiyyət verən olmur və bəlkə məhz bunu düşünürlər ki, ehyana bəlkə oğlanlar oxuyub əqidələri süst oldu və qızlar dəxi üzüaçıq gəzdi naməhrəmçilik oldu və ya xudanəkərdə idarə üzvlərinin arasında ədavət və nifaq olub sözləri bir-birləri ilə tutmur və ona görə bir-birinə zidd gedib xalqın rücuatını təxirə salırlar və metrikləri bir bu qədər yubadırlar və yainki metrik barəsində idarəyə gələn ərizələr, markaları səbəbinə qulluqçuların arasında fəvət olub yerlərinə yetişməyir ki, kifayət verilsin. Sonra gördüm ki, xeyr belə deyil, mən kişilərin haqqında sui-zənn edirmişəm. Məhz onlar düşünüblər ki, Qafqaz şəhərlərində kəsilən kəbinlərin çoxusu xilafə-şər' olub onda nə qızın və nə oğlanın rəyi və rizası gözlənilmir. Ona görə onlardan doğulan uşaqları bic hesab eləyib metrik şəhadətnaməsi verməkdə ehtiyatlı və diqqətli olurlar.

Və bir də böylə də ola bilər ki, necə ki, Təbrizdə məşrutə zamanı idareyi-bələdiyyə istəyirdi Tedadi-nüfus dəftəri düzəltsin. Yəni hər evin külfətini adbaad yazıb kötüyə salsın. Camaat oğlanlarının adlarını gizlətdilər ki, naməhrəmçilikdir. Niyə yad kişi mənim əyalımın, qızımın adını bilsin. Şayəd Qafqazda da belə işlər olub, indi idareyi-ruhaniyyəni işkalata salıblar. Yoxsa heç inanmalı deyil ki, o cür müqəddəs pak biriya idarədə metriklər səbəbsiz yubanıb camaat avara qalsın.

Pənah aparıram Allaha, xalqın haqqında böhtan və iftira deyənlərə...

Sarsaqqulu bəy

ƏŞ'AR

*Eyləyin Allah üçün sizlər həzər, qafqazlılar
Qorxuram dəysin sizə bir bəd nəzər, qafqazlılar.*

*Bu qədər cəmiyyət olmazdı ki, birdən aşdınız
İşkol-işkol söyləyib hey coşdunuz, hey daşdınız
Nəşriyyata baş qatıb qaynaşdınız qarcaşdınız
Gah qəzet, gah jurnala çulqaşdınız, uğraşdınız
Getsə bir müddət dəxi böylə əgər, qafqazlılar
Qorxuram dəysin sizə bir bəd nəzər, qafqazlılar.*

*Biz müsəlman bilmirəm hardan doluşduq
Qafqaza?*

*Fikir ver çarsu bazarda baqqala, həm bəzzaza
Baltasazə, misgərə, ahəngərə, qundaqsaza
Fikrimə sığmaz qələm istərsə tərifin yaza
Ay maşallah sizlərə əhli-hünər qafqazlılar
Qorxuram dəysin sizə bir bəd nəzər, qafqazlılar.*

*Bir payız zırnaçısız, bir pay meymun oynadan
Bir payız oğru tüləngi, bir payız əldən qapan
Bir payız cibgir, qoçu, bir pay molla, rövzəxan
Bir payız dərviş, ilançı, bir payız falabaxan
Əhsən, əhsən sizlərə ey bəxtəvər qafqazlılar
Qorxuram dəysin sizə bir bəd nəzər, qafqazlılar.*

*Qalmayıb heç zad olaydı ta ki, bais nisgilə
Cümlə mayəhtac hazırdir məhəl yox müşkülə
Gərçi dərdi-sər verən çox məsələ vardır hələ
Qorxmayın cəmin syezdiz həll edər, qafqazlılar
Dağdağan lazımdı yoxsa göz dəyər, qafqazlılar.*

Pıxq

مسلمان دكانچی سی
Müsəlman dükancısi

- Bar para müştərilər lap adamın zəhləsinə aparırlar: canım qiyməti odur, əskigə vermirəm də...

Pah nə demişəm, adamın müştərisi genə bu cür ürəkaçan ola, eyb eləməz.

Məşriqdəki müsəlman bacılar məğribdəki müsəlman bacıları ilə gərək bir səliqədə yaşasınlar ki, bəlkə ittihadı-müslimat əmələ gələ.

- Məşədi İmamqulu! Söz yox bu neçə ildə biçərə o qədər zəhmət və məşəqqət ki, çəkibdir gərək bir Firəngistana gedib dincin alsın.

Həman qız:
 - Xanım haraya gedirsən?
 - Gedirəm Kabla Tükəzban xalagilə mərsiyəyə.
 - Kabla Fətullah! Deyirlər 27 şəbonda İran şahının tacını qoyandan sonra nayibüssəltənə istefa verib Firəngistana gedəcək, doğrudurmu?

BAŞI ÇUVALDAN

Yəni necə "başı çuvaldan"?

Bizim Naxçıvan tərəfində hər bir şey, hər bir alış-veriş və haqq-hesab ki, orada bir qayda-qanun və nizam olmasa, ona deyərlər "başı çuvaldan".

Məsələn Şamaxıda usta Carinin qəzet alış-verişi. Dünyada biz çox mətləblər anladıq, amma usta Carinin jurnal hesablarını başa düşə bilmədik.

Bu məsələni biz məhz nümunə üçün yazırıq ki, oxucularımızı başa salaq.

Götürək bir özgə məsələni:

İranlıların təzkirə qorxusunu. Bu nədir? "Başı çuvaldan". Yəni necə başı çuvaldan? - yəni "Valyayi-paşa", yəni necə? Yəni nə bilirsən elə.

İndi məsələni Əhməd şah İrana padşah oldu və bundan sonra neçə-neçə padşahlar təxtə əyləşəcəklər, amma genə bir nəfər adam tapılmayacaq ki, təzkirə işlərindən baş açsın.

Allah bu qurqunu qurana min rəhmət eləsin, amma doğrudan da kişidə baş varmış ha, Edisona əlli peryod verirmiş. Allah bəisin evini yıxsın, Allah minlərcə rəhmət eləsin.

Deyirsən genə timsal gətirim: götürək məsələni, Bakıdan kəbin və talaq bazarını. Bu nədir: başı çuvaldan? Necə yəni başı çuvaldan? Yəni talanı kisə, taraci-cib, yəni təzkirə bazarı, yəni vur çatdasın.

Amma dünyada qaranlığın da bir özgə hüsnü var: hər nə eləyirsən heç kəs görmür.

Allah genə islam aləminə bərəkət versin.

Əz tərəfi-imza Mozalan

DƏYƏNƏK

Mədən sularında

Dün dedim bir bakılı milyonerə

Nə olar bir dana jurnal alsan?

Dedi: "Bəs qızlara nə xərc eləyim?"

Bu Yesentukdu hələ sən kalsan".

Qələndərqulu

"MOLLA NƏSRƏDDİN"İN
HİKMƏTLİ SÖZLƏRİ

Çirkin arvad evi gözəl saxlar, amma gözəl arvadın evi çirkli olar.

Naqafil qonaq arvadın payını yeyər, iti də ac qoyar.

İstəkli arvad çox döyülər.

Cahıl arvad alanda qoca arvadını boşama, qoy cahıla gözətçi olsun.

Arvadı döyəndə gerek elə döyəsən ki, başmaqlarını qoyub ayaqyalın qaça küçöyər.

Arvad bir az köhnələndə anama-bacıma oxşayır.

Əsil gözəl odur ki: ağı ola bir az nazik, topuxları yoğun, boyu nə qədər, eni də o qədər.

Yazı bilən arvaddan qaç.

Həyalı arvad ölən günə kimi ərinin üzünə gülməz.

VLADİQAFQAZDAN

Molla əmi! Biz qafqazlılar səndən artıq incimişik. Ay kişi, Şeyx Fəzlullahdan əl çəkdin, Hacı Babadan əl çəkdin, amma Molla İsmayıldan əl çəkmirsən, kor tutduğun buraxmayan kimi sən də onu tutub buraxmırsan. Molla İsmayıl bir çox müqəddəs mömin pəhrizkar kişidir. On ildir ki, Qafqazda molladır. Bir talaq da oxumayıb. Çünki burada iki adil adam tapmayı ki, onların hüzurunda talaq oxusun. İttifaq düşəndə həmişə göndərir Gəncədə oxuyurlar.

Hərgah soruşsan bəs niyə bu biədələt kişilərin pullarını qovrulmuş noxud kimi tökür cibinə? O əlahiddə mətləbdir. Pulda ədalət şərt deyil. Pul puldur, istər ağ olsun, istər qara olsun, istər kağız olsun. Pul ancaq xərc etməkdən ötrü xəlf olunub.

Bir də sən belə xəyal edirsən ki, Molla İsmayıl qazixananı baqqal dükənə eləyib. Məsələn tarazıda iki girvənkə giləs çəkilən halda bir nəfər əlində kağız girsə dükənə ki, axund, bu kağıza peçat bas, ala bu da bir manat, o saat manatı alıb peçatı basır, sonra da giləsini çəkir. Burada bir eyib yoxdur, nə olar ev olmasın dükən olsun, kişi həm kəsb edir, həm də qulluğunu yerinə yetirir.

Vağvağı

İDARƏYƏ MƏKTUB

Ay Molla əmi! Səni and verirəm Allaha bu xalqın yaxasından əl çək, atam, əl çək, qardaşım, əl çək, bu camaatdan nə istəyirsən? Nə veribsən ala bilmirsən? Yəinki müfəttiş tikiblər ki, xalqın eyiblərini yazasan? Axır sənin nəyinə gərəkdir Zəyəmdə Yuxarı Ayıblı ruhanisi bir iranlı Mirzə Xəlili babı adlandırdı, arvadını hökmən əlindən aldı? Bir iki yüz manat da pulunu aldı. Belə çox yaxşı elədi, əlinin içindən gəldi, ağzını dinc qoysun. Onun nə işidi axund sözü danışır. Hər kəs molla sözü ağzına alsa cəzası budur ki, bəlkə özgələrə də ibrət olsun.

Yoxsa hər yetən ağzını Allah yoluna qoysa onda gərəkdir yerli-dibli molla olmaya. Bir də axundun pul çox lazımı idi, anası vəfat eləyirdi, ehsan verəcək idi. Genə sənin nəyinə gərəkdə ki, bir gəncəli bir gəncəlinin min iki yüz manat pulunu bəl elədi özlərini də uqolovni işə saldı. Az qalmışdılar bir il də dustaqxanada yatsınlar. O da çox yaxşı eləmişdi. Hər kəs ki, namaz qılmadı onun malı da halaldı, irzi, namusu, qanı da. Bu kişi bir namazqılan, oruc tutan, mömin, müqəddəs, mollaya pul verən adamdır. Rəvadırmı elə məlun adamlar bu cür pak müqəddəs kişi ilə bir qabda çörək yeyib onun əl-ayağını nəcis eləsinlər. Bu kişi ona neçə dəfə dedi ki, namaz qıl, qılmadı. Mollalardan məsələ eylədi onlar da hökm verdilər ki, malı da halaldır, qanı da. Qaldı ki, sən özün bilirən ki, namaz dinin sütunudur. Sütun ki olmadı

ev dağılar. Namaz olmayanda din də olmaz. Dinsiz adamın da gərəkdir pulunu dindar qardaş yesin.

Qaldı ki, hacı Molla... axund. O da bir məhcub adamdır. Zəyəmin dörd para kəndin bu kişi dolandırır. Məsələn, bir manat 60 qəpik verir bir put pervi sort pambıq alır. Üç manat verir bir tağar arpaya. Deməli 23 put arpaya hərgah pişxord vaxtı verməsə, putu bir manatdan hesab edib pulunu versin. Hərgah verməsə təzədən on put pambıq eləsin qalsın payıza. Qaldı dükən şeyi. Çitin arşını qırx qəpik, qəndin putu on manat. Bu da bu kişinin yaxşılığı ki, camaatın qolundan tutur. Divan xərci gəlir, bu kişi verir, hər bir işlərini bu kişi düzəldir. Daha sən Allah, insafmıdır bu cür kişilərin haqqında böhtan yazasan. Düz sözdən heç kəs inciməz. Hərgah sən düz adamsan sözü düzünü yaz, daha bəsdir, özünü az töhmətləndir. Atam, bəsdir, qardaşım, bəsdir. Məndən demək, sonrasını özün bilərsən.

İmza: Sözbaz.

QƏRİBƏ XƏBƏR

Bu gün qəzetlərdə oxuduq ki, Bakıda bir nəfər oxumuş müsəlman qızı islam dinini qəbul edib başlayır yavaş-yavaş müsəlmanca danışmağa.

Doğrusu bu xəbər bizə o qədər təəccüblü görsəndi ki, bakılı bir dostuma yazdıq ki, əhvalatın təfsilini bizə yazıb məlum eləsin.

İnşallah, gələcək nömrəmizdə bu barədə məlumat verərik. Genə ərz edirəm ki, ağıl kəsən işə oxşamır.

POÇTA QUTUSU

Gəncədə "Məzəli"yə: yazırsan ki, təzə konsul farslara deyir: "Qadan mənə gəlsin". Türklərə deyir: "Qadam sənə gəlsin".

Əgər sözün doğrusa, sənin qadan konsula getsin. Sözün yalansa konsulun qadası sənin ürəyinə.

*Müdir və baş mühərrir:
Cəlil Məmmədquluzadə, Əliqulu Nəcəfov*

*Электрон. Грузинск.
Изд. Товарищества Больи. Ванкская ул. №12*

Bu da bizim äkinçimiz

Bu bizim milyonçumuz

Bu bizim müallimimiz

Bu da bizim tacirimiz

Bu da bizim mülkedarımız

Bu da bizim yazıçımız

POTTER